

1. Ümumi müddəa

1.1. Bu Qayda "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq hazırlanmışdır və ümumi təhsil pilləsində təhsil haqqında dövlət sənədlərinin nümunələri və onların verilməsi qaydası tənzimlənir.

2. Ümumi təhsil haqqında dövlət sənədləri

2.1. Ümumi təhsil müəssisələrini ümumi təhsil pilləsinin müxtəlif səviyyələri üzrə bitirən şəxslər bu Qaydaya əsasən təhsil haqqında dövlət sənədləri verilir. Ümumi təhsil haqqında dövlət sənədləri növbəti pillədə və ya səviyyədə təhsili davam etdirmək, yaxud məktəfə alıymətinə başlamaq üçün əsas hesab olunur.

2.2. Ümumi təhsil pilləsində təhsil haqqında aşağıdakı növ dövlət sənədləri müəyyən edilir:

2.2.1. ümumi orta təhsil haqqında attestat (adi və fərqənmə);

2.2.2. tam orta təhsil haqqında attestat (adi, fərqənmə və xüsusi nümunəli).

2.2.3. Ümumi orta təhsil səviyyəsinə xüsusi nailiyyətlərlə əlaqəvuran məzunlara ümumi orta təhsil haqqında fərqənmə attestatı, digər hallarda isə ümumi orta təhsil haqqında adi attestat verilir.

2.2.4. Tam orta təhsil səviyyəsinə qəzəli və ya gümüş medalla təltif olunmaqla əlaqəvuran məzunlara tam orta təhsil haqqında xüsusi nümunəli attestat, tələqiyimlərlə əlaqəvuran məzunlara tam orta təhsil haqqında fərqənmə attestatı, digər hallarda isə tam orta təhsil haqqında adi attestat verilir.

2.5. Ümumi orta təhsil haqqında attestata və tam orta təhsil haqqında attestata təhsil müddətində hər bir fənn üzrə tədris olunan saatların ümumi miqdarı, təhsilalanın yekun attestasiyasının nəticələri (illik və imtahan) rəqəmlə və sözlə yazılır.

2.6. Tam orta təhsil haqqında attestatda "Təhsil əldə etməyül" qrafasında əgirdin bitirdiyi sinfin təmayül istiqaməti yazılır.

2.7. Seçilmiş təmayüllər üzrə təsdiq edilmiş tədris planlarında nəzərdə tutulmayan digər fənlərdə tam orta təhsil haqqında attestata ümumi orta təhsil səviyyəsinə həmin fənlərdə tədris olunan saatların ümumi miqdarı və təhsilalanın bu fənlərdə yekun attestasiya nəticələri (illik) yazılır. *

3. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın nümunələri

3.1. Ümumi orta təhsil haqqında attestat 12.5x17 sm ölçüdə, üz qabı dermatin materialdan olan kitabça klində çap olunur. Ümumi orta təhsil haqqında fərqlənən attestatın üz lüyü qərməz, adi attestatın üz lüyü isə yaqı yaqıdır. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın üz qabı yuxarı hissəsinə "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI" sözləri, orta hissəsinə "Azərbaycan Respublikası Dövlət gerbinin təsviri, aqı hissəsinə isə "ÜMUMİ ORTA TƏHSİL HAQQINDA ATTESTAT" və ya "ÜMUMİ ORTA TƏHSİL HAQQINDA FƏRQLƏNMƏYƏN ATTESTAT" sözləri həkk olunur. Attestatın üz qabı içərisinin sağ və sol tərəflərinin ortasında Azərbaycan Respublikası Dövlət gerbinin təsviri həkk edilir. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın sol hissəsinin yuxarı hissəsinə qara rənglə "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ÜMUMİ ORTA TƏHSİL HAQQINDA ATTESTAT" və ya "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ÜMUMİ ORTA TƏHSİL HAQQINDA FƏRQLƏNMƏYƏN ATTESTAT" sözləri, ümumi orta təhsil haqqında attestatın seriyası və nömrəsi yazılır. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın sol ağ kənarında möhür yeri və direktorun imzası üçün yer saxlanılır. Daha sonra hər iki tərəfdən ümumi orta təhsil haqqında adi attestatın, fərqlənən attestatın nümunələrində göstərilən formada yerləşdirilir (1 və 2 nömrəli əlavələr).

3.2. Tam orta təhsil haqqında attestat 12.5x17 sm ölçüdə, üz qabı dermatin materialdan olan kitabça klində çap olunur. Qızıl medalla təltif olunan məzunların tam orta təhsil haqqında xüsusi nümunəli attestatının üz lüyü sarı (qızı), gümüş medalla təltif olunan məzunların tam orta təhsil haqqında xüsusi nümunəli attestatının üz lüyü boz (gümüş), tam orta təhsil haqqında fərqlənən attestatın üz lüyü qərməz, tam orta təhsil haqqında adi attestatın üz lüyü isə yaqıdır. Tam orta təhsil haqqında attestatın üz qabı yuxarı hissəsinə "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI" sözləri, orta hissəsinə "Azərbaycan Respublikası Dövlət gerbinin təsviri, aqı hissəsinə isə "TAM ORTA TƏHSİL HAQQINDA ATTESTAT", "TAM ORTA TƏHSİL HAQQINDA FƏRQLƏNMƏYƏN ATTESTAT" və ya "TAM ORTA TƏHSİL HAQQINDA XÜSUSİ NÜMUNƏLİ ATTESTAT" sözləri həkk olunur. Attestatın üz qabı içərisinin sağ və sol tərəflərinin ortasında Azərbaycan Respublikası Dövlət gerbinin təsviri həkk edilir. Tam orta təhsil haqqında attestatın sol hissəsinin yuxarı hissəsinə qara rənglə "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TAM ORTA TƏHSİL HAQQINDA ATTESTAT", "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TAM ORTA TƏHSİL HAQQINDA FƏRQLƏNMƏYƏN ATTESTAT" və ya "AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TAM ORTA TƏHSİL HAQQINDA XÜSUSİ NÜMUNƏLİ ATTESTAT" sözləri, tam orta təhsil haqqında attestatın seriyası və nömrəsi yazılır. Tam orta təhsil haqqında attestatın sol ağ kənarında möhür yeri və direktorun imzası üçün yer saxlanılır. Daha sonra hər iki tərəfdən tam orta təhsil haqqında adi attestatın, fərqlənən attestatın, xüsusi nümunəli attestatın nümunələrində göstərilən formada yerləşdirilir (3, 4, 5 və 6 nömrəli əlavələr).

3.3. Ümumi orta təhsil haqqında attestatda və tam orta təhsil haqqında attestatda nömrəli A 000001-dən başlayaraq, hər dəfə bir say artırımla çap edilir. Altımlilik nömrəli son həddə çatdıqdan sonra isə arxasında iki hərf Azərbaycan əlifbasının ardıcılıq ilə yeni hərflərlə yazılır və nömrəli yenidən aparılır.

4. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın hazırlanması, saxlanması və doldurulması

4.1. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın nümunələri Azərbaycan Respublikasının Nazirlik Kabineti tərəfindən təsdiq edilir və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin sayında çap olunur.

4.2. Ümumi orta təhsil haqqında attestat və tam orta təhsil haqqında attestat tabeliyində və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, mövcud qanunvericiliyə uyğun fəaliyyət göstərən bütün ümumi təhsil müəssisələrində (məzunların sayına görə) Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilir.

4.3. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın üçüncü Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyində və ümumi təhsil müəssisələrində aparılır və onların ciddi hesablaşdırılması saxlanılır.

4.4. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın müəyyən edilmiş qaydalar üzərində alınması, qeydiyyatı, saxlanması və üçüncü tərəfin aparılması üçün ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru məsulyyət daşıyır.

4.5. Ümumi t?hsil mü?ssis?sind? ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat?n v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat?n al?al?nmas? qeydiyyat? saxlan?lmas? üçün ümumi t?hsil mü?ssis?sini direktoru t?r?find?n m?sul ??xs t?yin edilir.

4.4.6. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat?n v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat?n al?nmas? v? istifad?si b?bar?d?n m?lumatlar ümumi t?hsil mü?ssis?sind? saxlan?lan xüsusi qeydiyyat kitab?nda apar?l?r. Qeydiyyat kitab?s?hs?hif?l?ni qaytanlan?r sur?uclan?r v? ümumi t?hsil mü?ssis?sinin direktoru t?r?find?n t?sdiq edilir. Qeydiyyat kitab?nda il?rzind? al?nm??, istifad? olunmu? v? t?qyim ilinin ?vv?lind?n qalan ümumi orta t?hsil haqq?nda v? tam orta t?hsil haqq?nda attestatlar?n qeydiyyat? apar?l?r.

4.7. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat kalliqrafik x?tl? qara mür?kk?bli q?lq?l?ml? yaz?l?r. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestatda v? tam orta t?hsil haqq?nda attestatda doldurulmam?? qraqrafalara (-) yaz?l?r. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestatda v? tam orta t?hsil haqq?nda attestatda düz?li?? v? qaralamalara yol verilmir. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat?n v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat?n möhür üçün ayr?lm?? yerind? ümumi t?hsil mü?ssis?sinin möhürü vurulur. Möhürün yaz?lar? ayd?n oxunmal?d?r.

4.8. Doldurulan zaman korlanm?? ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat aktla?d?r?l?r v? silinm?si üçün Azərbaycan Respublikas?n?n T?hsil Nazirliyin? qaytar?l?r.

4.4.9. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestatda v? tam orta t?hsil haqq?nda attestatda m?zunun soyad?, ad?, atas?n?n ad? v? do?uldu?u tarix onun ??xsiyy?tini t?sdiq ed?n s?n?d ?sas?nda yaz?l?r.

4.10. 4.10. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestatda v? tam orta t?hsil haqq?nda attestatda ümumi t?hsil mü?ssis?sinin ad? onun Nizamnam?sini uy?un yaz?l?r.

5. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat?n v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat?n verilm?si

5.15.1. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat m?zunlara ümumi t?hsilin müvafiq s?viyy?sini bitirdikd?n sonra 10 gün müdd?tind? t?nt?n?li sur?td? t?qdim edilir.

5.2. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat?n, tam orta t?hsil haqq?nda attestat?n v? ya onlar?n dublikatlar?n?n m?zuna ??xs?n t?qdim edilm?si mümkün olmad?qda, s?n?dl?r m?zunun qanuni nümay?nd?sini (qanuni nümay?nd?s?lahiyy?tl?rini t?sdiq ed?n s?n?dl?r ?sas?nda) v? ya m?zunun ad?ndan ç?x??-ed?n dig?r??xs? (notarial qaydada t?sdiq edilm? etibarnam? ?sas?nda) verilir.

5.3. Ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat?n v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat?n sur?ti m?zunun ??xsi i?ind? saxlan?l?r.

5.4.4. M?zunlar t?r?find?n götürülm?y?n ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat doldurulmu? halda ümumi t?hsil mü?ssis?sind? saxlan?l?r.

5.5. Ümumi t?hsil mü?ssis?si il??v olunduqda, ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat, tam orta t?hsil haqq?nda attestat v? ya onlar?n dublikatlar? Azərbaycan Respublikas? Milli Arxiv ?dar?sinin aray??na ?sas?n, Azərbaycan Respublikas? T?hsil Nazirliyinin yaz?l? müraci?ti il? eyni tipli ümumi t?hsil mü?ssis?si t?r?find?n veril? bil?r.

5.5.6. Ümumi t?hsil mü?ssis?sini yenid?n t??kili hallar?nda, bu v? ya dig?r s?b?bl?rd?n ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat v? tam orta t?hsil haqq?nda attestat almayan ??xsl?r? ümumi orta t?hsil haqq?nda attestat, tam orta t?hsil haqq?nda attestat v? ya onlar?n dublikatlar? yenid?n t??kil edil?n ümumi t?hsil mü?ssis?sini hüquqi varisi olan t?hsil mü?ssis?si t?r?find?n verilir.

5.7. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın verilməsinin qeydiyyatı ayrıcay kitabda aparılır, illər üzrə davam etdirilir və daimi olaraq ümumi təhsil müəssisəsində saxlanılır.

5.8. Qeydiyyat kitabına əlaqədar məlumatlar daxil edilir:

5.8.1. sərə nömrəsi;

5.8.2. ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın seriyası və nömrəsi;

5.8.3. ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestat alanın soyadı, adı və atasının adı;

5.8.4. ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın verilmə tarixi;

5.8.5. ümumi orta təhsil haqqında attestatın, tam orta təhsil haqqında attestat alanın və ümumi orta təhsil haqqında attestatın, tam orta təhsil haqqında attestat verənin xsl-rin imzası.

5.9. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın itirilməsi xsl-rin ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın dublikatının verilməsi barədə qeydiyyat eyni məlumatlar üzrə ayrıcay kitabda aparılır.

5.10. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın itirilməsi xsl-rin ümumi orta təhsil müəssisəsinin direktoruna müraciət etməlidir. Rizəyə sənədin axtarışda olması barədə məlumat "Azərbaycan müəllimi" qəzetində verilən elan əlavə olunur. Elanda xsl-in soyadı, adı, atasının adı, ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın adı, seriyası və nömrəsi, onu verən ümumi təhsil müəssisəsinin adı və verilmə tarixi göstərilir.

5.11. Ümumi təhsil müəssisəsinin rəhbəri və rəisənin 15 gün müddətində ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın dublikatını verir.

5.12. Ümumi təhsil müəssisəsində ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın dublikatı arxiv sənədləri arasında verilir.

5.13. Dublikat kimi verilən ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın saxlanması yuxarı küncündə "Dublikat" təamp vurulur.

5.14. İtirilmə ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestatın vəzinə arayış vermək qadağandır.

5.15. Ümumi orta təhsil haqqında attestatın, tam orta təhsil haqqında attestatın və ya onların dublikatlarının hazırlanması və verilməsi üçün ümumi orta təhsil haqqında attestatın və tam orta təhsil haqqında attestat alanlardan heç bir ödəniş tələb edilə bilməz.

Qeyd: 2016-2017-ci və 2017-2018-ci tədris illərində ümumi təhsil pilləsinin tam orta təhsil sərəvini bitirmə məzunları buraxılma imtahanı aparılan fənlər daxil olmaqla, hər bir fənni üzrə yekun attestasiyasının təticiliyi tam orta təhsil haqqında attestatın "illik" qrafasında bir qiymət yazılır.

---

* Bu b?nd tam orta t?hsil s?viyy?sind? t?hsilin t?may?ll?r ?zr? t??kil olundu?u sınıfl?rd? t?hsil alm?? ?agirdl?r? ?amil edilir.